

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-221 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-02/10-5
Karar Tarihi : 06.01.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Ali ARIÖZ, Can TANERİ

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

20

: Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı
İstanbul Cad. No:52 06434 Ulus/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

30

- Rota Sağlık Hizmetleri Dış Tic. ve Pazarlama Ltd. Şti.
Ziyabey Caddesi 3. Sokak 5/20 Balgat/Ankara
- Arılar Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ataşehir Residance B Blok Kat:21 Daire:87 Ataşehir/İstanbul
- Novatek Medikal Cihazlar Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti.
Ziyabey Caddesi 3. Sokak 14/6 Balgat/Ankara
- İtem İleri Tıp Teknolojileri Tur. Dış. Tic. Paz. Ltd. Şti.
Ziyabey Caddesi 3. Sokak 7/A Balgat/Ankara
- Teknoloji Sağlık Sistemleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti.
Ziyabey Caddesi 3. Sokak 7/15B Balgat/Ankara

E. DOSYA ÖZETİ: Plazmakinetik cihazlarının ihale veya doğrudan alım yolu ile hastanelerce temininde rekabetin engellendiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından gönderilen ve Bakanlık Müfettişi tarafından hazırlanmış olan Suç Duyurusu Raporu'nda özetle;

40

- Rota Sağlık Hizmetleri Dış Tic. ve Pazarlama Ltd. Şti. (Rota), Arılar Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Şti. (Arılar), Novatek Medikal Cihazlar Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti. (Novatek), İtem İleri Tıp Teknolojileri Tur. Dış. Tic. Paz. Ltd. Şti. (İtem) ve Teknoloji Sağlık Sistemleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti. (Teknoloji Sağlık)'nin "plazmakinetik sistem plus" adlı cihazların Türkiye genelinde ihale ile alımı veya doğrudan temini sırasında usulsüzlük yaptıkları,
- Rota'nın, GYRUS marka plazmakinetik cihazlarının Türkiye'deki tek yetkili distribütörü olduğu ve hastanelerce doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda hastanelere yönelik olarak düzenlenen yetki belgelerinde sırasıyla Arılar, Novatek, İtem ve Teknoloji Sağlık gibi şirketlerin kendisinin tek yetkili satıcısı/yetkili teknik servisi olduğu yönünde yazı yazdığı,

- 50 - Söz konusu şirketlerin esasen Zafer YAZICI, Soner YAZICI, Muzaffer YAZICI, Pınar YAZICI'nın sahipliğinde olduğu, ancak çeşitli amaçlarla bu şirketlerin hisselerinin belirli kişiler ve çalışanlar arasında sürekli olarak el değiştirdiği, adresleri de aynı olan firmaların aslında birbirleri ile bir bağ içinde olduğu,
- Rota'nın esas yetkili şirket olduğu ve bayi tayin etmek suretiyle bu hakkını kullandığı,
- Bu uygulamaların pazar paylaşımına yönelik olduğu ve 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

60 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 24.08.2010 tarih ve 6687 sayı ile intikal eden başvuru üzerine yapılan incelemeler neticesinde hazırlanan 20.09.2010 tarih ve 2010-2-221/İİ-10-321.AA sayılı İlk İnceleme Raporu, 30.09.2010 tarih ve 10-62 sayılı Kurul toplantısında ele alınmış ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 28.12.2010 tarih ve 2010-2-221/ÖA-10-321.AA sayılı Önaraştırma Raporu 29.12.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-110/646 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-02 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

70 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Rota Sağlık Hizmetleri Dış Tic. ve Pazarlama Ltd. Şti., Arılar Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Şti.¹, Novatek Medikal Cihazlar Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti., İtem İleri Tıp Teknolojileri Tur. Dış. Tic. Paz. Ltd. Şti. ve Teknoloji Sağlık Sistemleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraflar

Hakkında inceleme yapılan taraflar Rota, Arılar, Novatek, İtem ve Teknoloji Sağlık unvanlı teşebbüslerdir. İtem, minimal invazif cerrahi, göğüs cerrahisi, üroloji, kadın hastalıkları, KBB, göz hastalıkları, ortopedi, beyin cerrahisi, plastik cerrahi, radyoloji alanlarında faaliyet gösteren ve ana şirket konumunda olan bir teşebbüs olup Novatek, Rota ve Teknoloji Sağlık, İtem'e bağlı alt şirketlerdir.

80 I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

90 Plazmakinetik cihazları prostat tedavisinde kullanılmaktadır. Asıl amacı hastanın böbreklerini korumak olan prostat tedavisinde şayet ameliyat aşamasına gelinmiş ve hasta ameliyatı kabul etmez ise, önce hastanın idrar torbası daha sonra da böbrekleri fonksiyon göremez hale gelmektedir. Cerrahi yöntemler, kapalı ve açık olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Açık prostat ameliyatı özel durumlar haricinde günümüzde sık uygulanmamakta olup, hastanın daha kısa sürede iyileşip ayağa kalkması için kapalı girişimler tercih edilmektedir. Cerrahi tedavinin %90'ını oluşturan kapalı ameliyatlara hem teşhis ve etkili tedavi hem de müdahale sonrası hastada oluşan etkilerin azlığı ve normal hayata dönüşün kolaylığı bakımından diğer yöntemlere oranla tercih edilmektedir. Plazmakinetik cihazlar, prostat tedavisinde

¹ Arılar Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Şti.'nin unvanı ilk inceleme raporunda sehven Arıcılar Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Şti. olarak yazılmış olup; işbu kararda ilgili maddi hata düzeltilmiştir.

kullanılan yöntemlerden biri olup doktorun ve hastanın bu konudaki tercihine bağlı olarak kullanılmaktadır.

Cihaz, medikal araştırmalar şirketi olan GYRUS ACMI tarafından geliştirilmiş ve Plazmakinetik Teknolojisi ile Doku Yönetimi (PK Technology Tissue Management) adı altında tescilli marka olarak koruma altına alınmıştır. Dolayısıyla ilgili cihazın ikamesi olacak başka bir marka ve/veya cihaz bulunmamakta, bu anlamda cihazı geliştiren firma pazarda tek başına yer almaktadır.

100 Bu çerçevede, işbu dosya kapsamında ilgili ürün pazarı “*plazmakinetik cihazları pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Haklarında önaraştırma yapılan teşebbüslerin faaliyetleri açısından, ilgili ürünün satışının tüm Türkiye’de gerçekleştirilebilmesinin önünde herhangi bir engel ve pazardaki rekabet koşullarını farklılaştıran ya da bölge ayrıştırmasını gerektiren herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Bu nedenle, işbu dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

I.3. Bilgi Talebine İlişkin Olarak Taraflarca Sunulan Bilgiler

110 İddia konusu hususlara ilişkin olarak; cihazın özellikleri ve patent koruması ile ilgili bilgilere ve sözü geçen teşebbüsler arasındaki ilişkilere yönelik olarak İtem’den bilgi talebinde bulunulmuş, İtem ve Rota tarafından hazırlanan ve ilgili bilgileri içerir cevap yazıları 27.12.2010 tarih/9668 sayı ve 28.12.2010 tarih/9686 sayı ile Rekabet Kurumu kayıtlarına intikal etmiştir.

120 İlgili yazıların ilkinde, plazmakinetik cihazının prostat ameliyatlarında kullanıldığı, endoürolojik (endoskopik üroloji) ameliyatlarda cerrahlara geniş bir şekilde çalışma alanı sağladığı, prostat, mesane tümörü rezeksiyonu (bir organın veya vücudun bir kısmının bir bölümünün ya da tamamının çıkarılması) ve vaporizasyonu (buharlaştırılması), mesane boynu insizyonu ve üretral daralma ameliyatlarının en iyi şekilde yapılmasını sağladığı belirtilmekte; cihazın ameliyat esnasında düzgün doku kesme performansı yarattığı, dokuların düzgün çıkarılmasını sağladığı, plazmakinetik teknoloji kullanımı sayesinde minimum kan kaybı, operasyonda zaman tasarrufu, hasta taburcu ve sondanın vücutta kalım sürelerinin kısaltılmasının amaçlandığı, bazı olumsuz etkilerin doğma riskinin bulunmadığı, hem hasta hem de doktor için alternatif tedavi yöntemlerine oranla daha tercih edilebilir nitelikte olduğu ifade edilmektedir. Taraflar ayrıca, cihazın patentinin ve üretim hakkının sadece GYRUS firmasına ait olduğunu ve bu alandaki tek teknoloji ve cihaz olduğunu ifade etmişler, söz konusu patent korumasının (.....) yılına kadar süreceğini belirterek bu hususu gösterir tescil belgesini ve noter onaylı Türkçe tercümesini de ek olarak sunmuşlardır.

130 Ayrıca, Rota’nın GYRUS firmasının bu konuda Türkiye’deki tek yetkili distribütörü olduğu belirtilmiş, GYRUS firmasınınca Rota’ya verilen tek yetkili distribütör belgesi ile aynı hususa işaret eden ve Ankara Ticaret Odası’nca düzenlenen belge ek olarak sunulmuştur. GYRUS tarafından verilen yetki belgesinde, Rota’nın GYRUS’un genel cerrahi ameliyat ürünleri, jinekolojik ürünler ve ürolojik ürünler için Türkiye’deki tek yetkili distribütör olduğu ifade edilmektedir. Aynı belgede Rota’nın ürünlerin satışı, bakımının yapılması ve ihale tekliflerinin sunulması bakımından GYRUS adına hareket edebileceği ve ürünlerin satışı ile ilgili olarak herhangi bir firmaya yetki vermeye yönelik münhasır hakka sahip olduğu belirtilmektedir.

140 İlgili yazıda ayrıca, Rota'nın hastanelere doğrudan satış yapmaması sebebiyle Novatek'i cihazın tüm Türkiye'deki hastanelere tek yetkili satıcısı olarak belirlediği, yetki verdiği ve anlaşma yaptığı hususu belirtilmiş, Novatek'e verilen yetki belgesi ek olarak sunulmuştur.

Bununla birlikte, bazı durumlarda Novatek'in ulaşamadığı şehir ve hastanelerde Rota'nın satış yetkisini, ilgili şehirdeki hastane ve sadece o hastaneye ilişkin ihale bazında tek bir firmaya devredebildiği, ürün ve teknoloji tek olduğu için, ihalede sadece o ihaleye ait olmak üzere tek bir firmaya yetki verebildiği ifade edilmiştir. Örnek olarak, Karacabey Devlet Hastanesi için Teknoloji'ye, Erzurum Numune Hastanesi için Real Medikal'e, Bartın Devlet Hastanesi için Günay Otomotiv'e, Muratlı ve Esenyurt Devlet Hastaneleri için Arılar'a yetki verildiği ifade edilerek söz konusu ihalelere ilişkin yetki belgeleri ek olarak sunulmuştur.

150 Son olarak, İtem'in plazmakinetik cihazlarına; tamir, bakım, onarım ve teknik servis hizmeti verdiği, hastanelere cihaz satışı yapmadığı ve sadece teknik servis hizmeti verdiği, ihalelerde teknik servis yeterlilik belgeleri ile satış sonrası teknik hizmetlerin İtem tarafından sağlandığı belirtilmiş, bu çerçevede Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınmış Satış Sonrası Hizmet Yeterlilik Belgesi ek olarak sunulmuştur.

I.4. Değerlendirme

I.4.1. Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Raporunda Yer Alan Değerlendirmeler

160 Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu tarafından gönderilen Suç Duyurusu Raporu'nda; hakkında önaraştırma yapılan taraflara yönelik olarak ortaya konulan iddialar içinde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde incelenilme niteliği taşıyan iddia; GYRUS marka plazmakinetik cihazlarının Türkiye'deki tek yetkili distribütörü olan Rota'nın, hastanelere yönelik olarak, Arılar, Novatek, İtem ve Teknoloji Sağlık gibi şirketlerin kendisinin tek yetkili satıcısı/yetkili teknik servisi olduğunu belirten yetki belgeleri düzenlediği, farklı hastanelere gönderilen belgelerde farklı firmalara yetki verilmiş olduğu, ilgili şirketlerin hisselerinin belirli kişiler ve çalışanlar arasında sürekli el değiştirdiği de düşünüldüğünde bu uygulamaların pazar paylaşımına yönelik olduğu iddiasıdır.

170 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" denilmekte ve "*Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü*" bu ihlali oluşturan başlıca haller arasında sayılmaktadır.

Bu nedenle, bu bölümde tarafların bir paylaşım içinde oldukları iddiasının değerlendirilebilmesi için öncelikle tarafların bir rakiplik ilişkisi içinde olup olmadıklarının ve taraflar arasındaki ilişkilerin niteliğinin rekabet hukuku bağlamında bir ihlal oluşturup oluşturmadığının Suç Duyurusu Raporu'ndaki bulgular da göz önünde tutularak tespiti gerekmektedir.

180 Suç Duyurusu Raporu'nda öncelikle ilgili şirketlerin, çalışanları ve ortakları arasında sürekli şekilde el değiştirdiği iddiasına yönelik inceleme yapılmış, bu bağlamda söz konusu değişimlerin gerçekleştiğini ortaya koyan tablolar hazırlanmış, sahipleri ve çalışanları arasında bir bağ olduğu düşünülen ilgili şirketlerin hisselerinin aynı isimler arasında sürekli el değiştirdiği, bir firmada çalışan olarak görülen kişinin diğer firmanın ortağı hatta temsile yetkili müdürü olduğu, şirketlerin sürekli aynı adresler

arasında yer değişikliği yaptıkları tespitine yer verilmiştir. Akabinde, hakkında söz konusu tespitler yapılan firmaların plazmakinetik cihazı satışında usulsüzlük yaptıklarına ilişkin iddialar incelenmiştir. Bu inceleme kapsamında ilgili cihazı satın alan hastaneler ile hastanelerin cihazı hangi şirketten hangi ihale bedeli ve hangi ihale usulü ile aldıklarını gösterir tablo hazırlanmıştır. Aşağıda, plazma kinetik cihazını temin eden hastaneler ve bu hastanelerin cihazı hangi firmadan temin ettiğine ilişkin tablo yer almaktadır:

Tablo 1: Cihaz alan hastaneler ile satışı yapan bayileri gösterir tablo.²

HASTANE	İHALEYİ ALAN FİRMA
Afyon Sandıklı Devlet Hastanesi	Arılar
Burhaniye Devlet Hastanesi	Arılar
Erzurum Numune Hastanesi	Real Medikal Ltd. Şti.
Adıyaman 82. Yıl Devlet Hastanesi	Novatek
Muratlı Devlet Hastanesi	Arılar
Sincan Devlet Hastanesi	Novatek
Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim Araştırma Hastanesi	Novatek
Manisa Turgutlu Devlet Hastanesi	Novatek
Bigadiç Devlet Hastanesi	Novatek
Çorum Sungurlu Devlet Hastanesi	Novatek
Bartın Devlet Hastanesi	Günay Otomotiv Ltd. Şti.
Erciş Devlet Hastanesi	Novatek
Kırşehir Devlet Hastanesi	Novatek
Muradiye Devlet Hastanesi	Novatek
Ergani Devlet Hastanesi	Novatek
Nizip Devlet Hastanesi	Novatek
Viranşehir Devlet Hastanesi	Novatek
Esenyurt Devlet Hastanesi	Arılar
Karacabey Devlet Hastanesi	Teknoloji

Rapor'da ayrıca söz konusu hastanelere yönelik satın alma evrakının incelendiği belirtilmiştir. Söz konusu satın alma evrakları içinde yer alan ve hastaneye hitaplı olarak hazırlanan yetki belgelerindeki ifadeler önemli görülmüş, tek tek hastaneler bazında inceleme yapılmıştır.

Hastanelerce yapılan alımlarda taraflardan istenen belgeler arasında, bahsi geçen yetki belgesinin önemi büyüktür. Yetki belgesinin, girilecek her ihale için, üretici firmadan alınması gerekmektedir. Ancak yetki belgesinin verilme usulü farklılık gösterebilmektedir. Yetki belgesi, doğrudan üreticiden alınabileceği gibi üreticinin bu yetkiyi vermiş olduğu yetkili distribütörden de alınabilmektedir. Bu belge aslında pazara giriş bakımından da önem taşıyan bir niteliğe sahiptir.

Suç Duyurusu Raporu'nda yer verilen ve incelendiği belirtilen yetki belgeleri Rota tarafından düzenlenmiş olup, Türkiye'de GYRUS markalı plazmakinetik cihazının tek yetkili distribütörü bulunduğu, ilgili cihazları Türkiye'nin il ve ilçelerinde satmaya yetkili firmanın Novatek olduğu, bazı durumlarda belirli bir hastane ya da belirli bir veya birkaç il için Arılar, Teknoloji Sağlık gibi firmaların yanında Real Medikal Tıbbi Gereçler San. Tic. Ltd. Şti. (Real Medikal) ve Günay Otomotiv Makine Plastik San. Medikal Sağlık Ürünleri Dış Tic. Ltd. Şti. (Günay Otomotiv) gibi teşebbüslerin yetkili

² Tablo, Suç Duyurusu Raporu'nda yer alan tablodan faydalanılarak hazırlanmıştır.

210 kılındığı, yetki belgesi verilen firmalar dışında başka bir firmanın satış yetkisinin bulunmadığı ve Rota'nın hastanelere direkt satışının olmadığı ifade edilmektedir. Rapor'da cihazın münhasır yetkili bayisi olduğuna dair noter tercümelii kayıtlar bulunan Rota'nın, bu münhasır bayilik yetkisi kapsamında şirket olarak doğrudan hastanelere satış yapma yoluna gitmeksizin bayi tayin etmek suretiyle münhasır bayilikten kaynaklanan haklarını kullandığının, Rapor'da incelenen 19 hastanenin alımlarında satışa konu olan cihazın aynı marka ve model cihaz olduğunun, bu cihazlara yönelik satış yetkisinin de hepsinde Rota tarafından verildiğinin ayrıca Nizip Devlet Hastanesi'nin alım dosyası içinde yer alan 20.10.2009 tarihli İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası kaydında Rota'nın bu tarih itibariyle yukarıda söz edilen şirketler dışında başka teşebbüslere de satış yetkisi verdiğinin anlaşıldığı ifade edilmektedir.

I.4.2. Konunun Fikri Mülkiyet Hukuku ve Rekabet Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi

230 Fikri mülkiyet haklarına konu ürünler, insan yaratıcılığının sonucu olmaları nedeniyle günümüzde pek çok ülkede koruma altına alınmıştır. Ticari hayat için oldukça önemli bir koruma olmakla beraber söz konusu uygulamalar rekabet hukuku uygulaması ile karşılaştığında bir takım sorunlar ortaya çıkmaktadır. Fikri mülkiyet hakkı; sahibine, ayrıcalıklı hatta münhasır bir hak olarak, ortaya çıkan akıl ürününden faydalanmak hakkını verir. Fikri mülkiyet hakları koruması, genel olarak rekabet hukuku uygulamaları ile çelişir gibi algılsa da aslında aynı amaçlara hizmet eden ancak bunu farklı yollarla başaran farklı kurallar bütünü olduklarından bahsetmek mümkündür. Fikri mülkiyet hakları koruması; temelde kişilerin yaratıcılık ve akıl faaliyetleri ile bu tür faaliyetlerinin devamlılığını ve böylece teknolojik gelişmenin sağlanmasını dolayısıyla da tüketici refahının artırılmasını amaçlamaktadır.

240 Fikri mülkiyet hakları birkaç çeşit olup, süreleri, koruma yolları farklılık gösterebilmektedir. Patentler, buluşlarla ilişkilidir. İncelemeli bir buluşa dayanıyorsa sahibine 20 yıla kadar koruma sağlar. Ayrıca patent, sahibine yeni ve icat edilmiş ürün veya yöntem üzerinde tekel hakkı ve diğer kişilerin aynı ürünü yapmak/satmak/kullanmak gibi eylemlerini engellemek hakkı tanır. Patentler, soyut fikirlerden öte, uygulanan teknolojiyi korumak amaçlıdır. Patentin koruma süresinin sona ermesi ile birlikte koruma konusu bilgi herkesçe kullanılabilir hale gelmektedir.

İnceleme konusu pazarda, benzer şekilde patent koruması altına alınmış bir teknolojiye sahip bir cihaz bulunmakta, bu nedenle ilgili cihaza rakip olabilecek cihazlar farklı markalar altında üretilmemektedir. Dolayısıyla pazarda yalnızca, fikri mülkiyet hakkının verdiği hukuki koruma ile yaratılan yasal bir tekel faaliyet göstermektedir.

Pazarda inceleme konusu şirketler arasında oluşan yapılanma şu şekildedir:

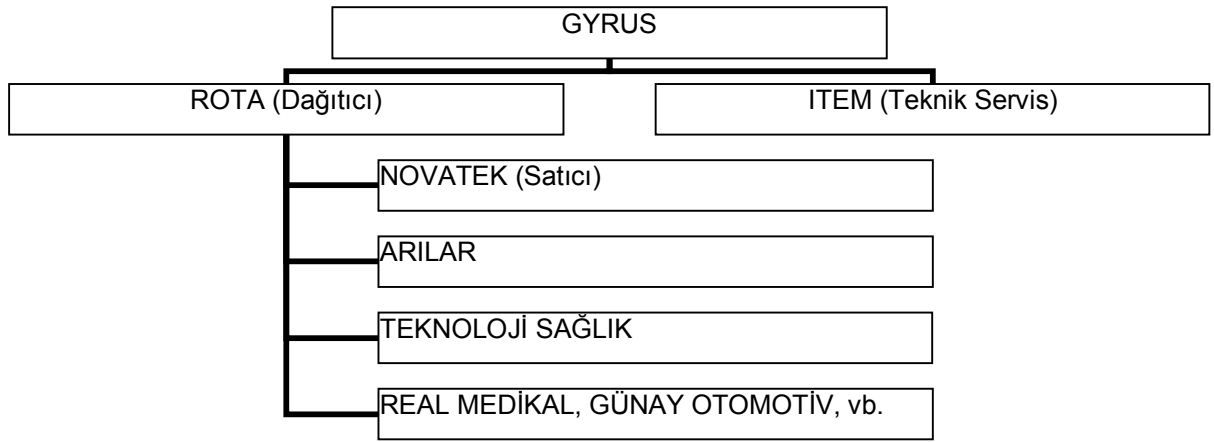
- Rota, GYRUS tarafından aldığı yetkili distribütörlük belgesi çerçevesinde ilgili markanın Türkiye'deki tek yetkili distribütörü olarak faaliyet göstermekte, satışların gerçekleştirilmesi için bayi atama yetkisini kullanmakta, kendisi satış yapmamaktadır.
- Novatek, Rota tarafından verilmiş olan tek yetkili satıcılık yetkisi çerçevesinde ilgili cihazın ülke çapındaki satışını gerçekleştirmektedir.
- İtem, GYRUS tarafından verilmiş olan yetkiye dayanarak ilgili cihaza yönelik olarak teknik servis hizmeti sunmakta, kendisi satış yapmamaktadır.

- Teknoloji Sağlık ve Arılar, İtem Grup çatısı altında yer alan bir diğer şirket olup, Novatek'in bayi olarak yetişemediği hastane ve iller için sınırlı olarak satış yetkisi verilmesi suretiyle alımlara katılmaktadır.
- İnceleme konusu yapılmamakla birlikte birer alıma katılmış oldukları anlaşılan Real Medikal ile Günay Otomotiv de aynı şekilde Novatek'in ihaleye katılmayı tercih etmediği bazı hastaneler ve iller bakımından yetki almak suretiyle ihaleye katılmışlardır.

260

Dolayısıyla pazarda, plazmakinetik cihazların satışına yönelik olarak oluşturulan dikey bir yapılanmanın bulunduğu anlaşılmaktadır. Firmalar ürünlerin satışı için farklı dağıtım şemaları tercih edebilmekle birlikte, bu dosyada dağıtıcının ara aşamada yer aldığı aşağıdaki yapının kullanıldığı görülmektedir. Buna göre esas ilişki şu şekildedir:

Şekil 1: GYRUS'un Türkiye'deki dikey yapılanması

270

Dolayısıyla pazarı paylaştıkları iddiası yöneltilen teşebbüslerin bir rakiplik ilişkisi içinde olduklarını ifade etmek mümkün değildir. Bununla birlikte, Novatek ve Teknoloji Sağlık'ın aynı grup bünyesinde yer alan ve aynı kontrol yapısına sahip şirketler olmaları dolayısıyla rakip olarak adlandırılmaları da mümkün değildir. Plazmakinetik cihazları pazarında faaliyet gösteren ana teşebbüs bu anlamda tek yetkili satıcılık yetkisine sahip olan Novatek'tir. Rota tarafından başka bir yetkili satıcı ataması yapılmamıştır. Rota, satış yapabilmek için bazı hastane ve iller bazında bayi ataması yapmakta ancak bu durum pazarın paylaşılması niteliği taşımamaktadır. Bu kapsamda Suç Duyurusu Raporu'nda inceleme konusu yapılan yetki belgelerinde geçen ifadelerin gerçeği yansıttığı ve pazardaki mevcut dağıtım şeması ile uyumluluk gösterdiği anlaşılmıştır. Rapor'da ayrıca, teşebbüsler arası bir ilişki olduğu ve teşebbüslerce aynı adresin kullanıldığı tespitine yer verilmiştir. Bu tespit de, inceleme konusu dört teşebbüs arasında rakiplik ilişkisi olmadığını, aynı kontrole tabi şirketlerin varlığını ortaya koymaktadır.

280

Ayrıca daha önce yer verilen ilgili pazarın koruma konusu patent nedeniyle mevcut durumda rakipsiz işleyen bir pazar olması, pazarda rakipler arasında yapılacak bir paylaşımın da imkansız olması sonucunu doğurmaktadır. Ürünlerin satışı konusunda tek yetkili teşebbüsün bu yetkisinin kısıtlı durumlarda, yetkili satıcı atama yetkisine sahip Rota tarafından başka teşebbüslere de tanınabildiği ancak söz konusu uygulamanın süreklilik arz etmediği ve yalnızca yetki verilen hastane ve/veya illerle sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. İtem tarafından gönderilen ikinci bilgilendirme yazısında da, Rota tarafından çeşitli illerdeki ihalelere katılmalarını temin için

290

Vanmed Tıbbi Malz. İth. İhr. San.Ltd. Şti. (Van), Özfıdancı Medikal Sağlık Hizmetleri Ltd. Şti. (Tokat), Med-Tıp Medikal Tıp Teknolojileri Sağlık Hiz. San. Tic. Ltd. Şti. (Kastamonu) ve Sena Medikal-Savaş Tuncer (Kayseri) isimli şirketlere de yetki belgesi verildiği beyan edilmiştir.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ilgili pazarda herhangi bir paylaşım yapılmasının mümkün olmadığı anlaşıldığından, Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Suç Duyurusu Raporu'nda yer alan tespitlere ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- 300 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.